

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA POLITYKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 30 września 2005 r.

w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych

Na podstawie art. 83 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) organizację działania ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, zwanych dalej "ośrodkami";
- 2) zadania i kompetencje ośrodków;
- 3) dziedziny pracy ośrodków z rodziną naturalną, zastępczą albo przysposabiającą;
- 4) tryb kwalifikowania dzieci do rodzin przysposabiających;
- 5) wzór zaświadczenia kwalifikacyjnego.

§ 2. 1. Ośrodek sporządza roczne plany pracy oraz prowadzi:

- 1) dokumentację dotyczącą:
 - a) osób zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kandydatów do prowadzenia placówki rodzinnej,
 - b) dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia, w tym dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia związanego ze zmianą dotychczasowego miejsca zamieszkania dziecka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie,
 - c) pomocy pedagogicznej i psychologicznej udzielonej dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych lub placówkach rodzinnych,
 - d) pomocy pedagogicznej, psychologicznej i z zakresu prawa rodzinnego udzielonej rodzinom przysposabiającym, rodzinom zastępczym i rodzinom naturalnym,
 - e) szkoleń osób, o których mowa w lit. a;
- 2) rejestr wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych.

2. W przypadku osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, ośrodek gromadzi następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) obywatelstwo;
- 3) adres zamieszkania;
- 4) stan cywilny;
- 5) wykształcenie;
- 6) zawód;
- 7) miejsce pracy;
- 8) warunki mieszkaniowe;
- 9) stałe źródła dochodu;
- 10) dane o stanie zdrowia umożliwiającym właściwą opiekę nad dzieckiem;

11) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą niż 1 miesiąc przed jej złożeniem.

3. W przypadku osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, ośrodek gromadzi następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko, adres zamieszkania oraz datę urodzenia dziecka i jego rodziców;
- 2) informacje o sytuacji prawnej oraz o aktualnym miejscu pobytu dziecka;
- 3) dane o stanie zdrowia i rozwoju psychofizycznym dziecka;
- 4) dane dotyczące sytuacji prawnej i miejsca pobytu rodzeństwa.

§ 3. 1. Ośrodek jest czynny przez cały rok.

2. Godziny pracy ośrodka ustala dyrektor ośrodka, uwzględniając potrzeby osób korzystających z ośrodka.

§ 4. 1. Do zadań ośrodka należy:

- 1) gromadzenie informacji o dzieciach, które mogą być przysposobione lub umieszczone w rodzinie zastępczej;
- 2) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz rodzinnych wywiadów środowiskowych, dotyczących osób zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej albo kandydatów do prowadzenia placówki rodzinnej;
- 3) wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych stwierdzających ukończenie szkolenia dla rodzin zastępczych według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia;
- 4) wydawanie kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej opinii o spełnianiu przez nich warunków, a kandydatom do prowadzenia placówki rodzinnej opinii o posiadaniu odpowiedniego przygotowania;
- 5) dobór rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka;
- 6) prowadzenie pomocy psychologicznej, poradnictwa pedagogicznego i prawnego dla rodziców dzieci umieszczonych w placówkach rodzinnych;
- 7) współpraca z sądem opiekuńczym, polegająca w szczególności na powiadamianiu o okolicznościach uzasadniających wszczęcie z urzędu postępowania opiekuńczego i sporządzaniu opinii w sprawach dotyczących umieszczenia dzieci w rodzinie przysposabiającej, rodzinie zastępczej lub w placówce rodzinnej;
- 8) udzielanie pomocy w przygotowaniu wniosków o przysposobienie lub ustanowienie rodziny zastępczej i zgromadzeniu niezbędnych dokumentów;
- 9) działalność edukacyjna i upowszechniająca tworzenie rodzin przysposabiających, zastępczych oraz placówek rodzinnych;
- 10) wspieranie dyrektora placówki rodzinnej w sporządzaniu indywidualnego planu pracy z dzieckiem oraz dokonywanie oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce rodzinnej;
- 11) współpraca z dyrektorem placówki rodzinnej w sporządzaniu okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w danej placówce;
- 12) realizowanie innych zadań przewidzianych w przepisach dotyczących opieki nad dzieckiem i rodziną.

2. W przypadku gdy zaświadczenie kwalifikacyjne potwierdzające ukończenie szkolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, wydaje powiatowe centrum pomocy rodzinie lub na jego zlecenie inny podmiot, zaświadczenie to wraz z dokumentacją kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia placówki rodzinnej

przekazywane jest do ośrodka adopcyjno-opiekuńczego w terminie dwóch tygodni od dnia jego wydania.

3. Opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 4, ośrodek adopcyjno-opiekuńczy wydaje w ciągu miesiąca od dnia przekazania przez powiatowe centrum pomocy rodzinie lub działający na jego zlecenie inny podmiot zaświadczenia kwalifikacyjnego wraz z dokumentacją.

§ 5. Ośrodek realizuje zadanie, o którym mowa w § 4 pkt 11, w oparciu o:

- 1) analizę karty pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) analizę dokumentów stwierdzających postępy dziecka w nauce;
- 3) analizę dokumentów świadczących o stanie zdrowia dziecka;
- 4) ocenę aktualnej sytuacji rodziny naturalnej dziecka;
- 5) analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną.

§ 6. Szczegółowe zadania oraz organizację działania ośrodka określa regulamin organizacyjny ośrodka, opracowywany przez dyrektora ośrodka w porozumieniu z podmiotem prowadzącym.

§ 7. 1. Ośrodek współpracuje z rodziną naturalną, zastępczą oraz przysposabiającą w zakresie opieki nad dzieckiem i jego wychowaniem, w szczególności w następujących dziedzinach:

- 1) diagnoza pedagogiczna i psychologiczna dzieci i rodzin;
- 2) problemy wychowawcze w rodzinie;
- 3) problemy związane z rozwojem dziecka;
- 4) terapia rodzinna.

2. Ośrodek wspiera rodziny, o których mowa w ust. 1, w wykonywaniu przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- 1) pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych;
- 2) poradnictwo i terapię, w tym terapię rodzinną;
- 3) pomoc pedagogiczną i psychologiczną;
- 4) pomoc prawną w zakresie prawa rodzinnego.

3. Pomocy i poradnictwa, o których mowa w ust. 2, udziela się na wniosek rodziny, o której mowa w ust. 1.

§ 8. 1. Ośrodek kwalifikuje do przysposobienia dzieci zgłoszone przez matki biologiczne, szpitale i inne zakłady opieki zdrowotnej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki pomocy społecznej, inne instytucje i osoby, które powzięły informację o takim dziecku.

2. Kwalifikacja dziecka do przysposobienia obejmuje:

- 1) ustalenie sytuacji prawnej dziecka oraz jego rodzeństwa;
- 2) dokonywaną przez psychologa ocenę stopnia możliwości nawiązania przez dziecko więzi emocjonalnej w nowej rodzinie;
- 3) określenie specyfiki potrzeb dziecka w kontekście prawidłowego doboru rodziny.

3. Ośrodek sporządza dla dziecka zakwalifikowanego do przysposobienia diagnozę psychologiczną i pedagogiczną oraz gromadzi informacje o stanie zdrowia dziecka.

4. Przy kwalifikowaniu dziecka do przysposobienia oraz sporządzaniu diagnozy dziecka ośrodek współpracuje w szczególności z placówkami opiekuńczo-

wychowawczymi, zakładami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowymi, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami opiekuńczymi oraz z policją.

§ 9. Po zakwalifikowaniu dziecka do przysposobienia, dane dziecka umieszcza się w prowadzonym przez ośrodek, wyznaczony przez wojewodę, na podstawie art. 22 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, banku danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie i kandydatach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz o rodzinach zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka, zwanym dalej "wojewódzkim bankiem danych".

§ 10. 1. Dla dziecka zakwalifikowanego do przysposobienia ośrodek poszukuje rodzin zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka w ciągu 1 miesiąca od dnia zakwalifikowania dziecka do przysposobienia.

2. W przypadku gdy ośrodek kwalifikujący dziecko do przysposobienia nie pozyska rodziny przysposabiającej w terminie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje do wojewódzkiego banku danych w ciągu 7 dni od upływu tego terminu informacje o dziecku zakwalifikowanym do przysposobienia, o których mowa w § 2 ust. 3.

3. W przypadku otrzymania informacji, o której mowa w ust. 2, wojewódzki bank danych, w terminie 7 dni od jej otrzymania, przekazuje informacje do ośrodków adopcyjno-opiekuńczych na terenie województwa oraz do wojewódzkich banków danych prowadzonych przez ośrodki w innych województwach.

4. W przypadku gdy w terminie 2 miesięcy od dnia przyjęcia informacji o dziecku przez wojewódzkie banki danych nie pozyskano dla dziecka rodziny zgłaszającej gotowość jego przysposobienia, ośrodki prowadzące wojewódzkie banki danych przekazują w ciągu 7 dni od upływu tego terminu informacje o dziecku do centralnego banku danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie, którym nie można zapewnić opieki w rodzinie przysposabiającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego dalej "centralnym bankiem danych".

§ 11. Dziecko może być zakwalifikowane do przysposobienia związanego ze zmianą dotychczasowego miejsca zamieszkania dziecka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie po wyczerpaniu wszystkich możliwości znalezienia rodziny przysposabiającej na terenie kraju.

§ 12. Rodzinom zgłaszającym gotowość przysposobienia dziecka oraz pełnomocnikom organizacji lub ośrodków adopcyjnych licencjonowanych przez rządy innych państw ośrodek nie umożliwia kontaktu z dzieckiem i nie ujawnia o nim informacji przed zakwalifikowaniem dziecka do tego przysposobienia, chyba że przysposobienie ma miejsce między członkami rodziny.

§ 13. Ośrodek, który przeprowadzi przysposobienie dziecka, zgłoszonego uprzednio do wojewódzkich banków danych oraz do centralnego banku danych, informuje te instytucje w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się postanowienia sądowego o fakcie przysposobienia dziecka.

§ 14. 1. Ośrodek, do którego zgłosiły się rodziny zgłaszające gotowość przysposobienia dziecka lub osoby będące kandydatami zakwalifikowanymi do pełnienia

funkcji rodziny zastępczej, przekazuje wojewódzkiemu bankowi danych w ciągu 7 dni od dnia zgłoszenia się rodziny informacje, o których mowa w § 2 ust. 2.

2. Informacje o rodzinach zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka oraz o kandydatach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej umieszcza się w wojewódzkim banku danych na podstawie pisemnego wniosku tych rodzin lub kandydatów albo wniosku ośrodka, który dokonał kwalifikacji, za wyrażoną na piśmie zgodą tych rodzin lub kandydatów.

3. Informacje o rodzinach zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka oraz o kandydatach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej mogą zostać przekazane do wojewódzkich banków danych w innych województwach za wyrażoną na piśmie zgodą tych rodzin lub kandydatów.

4. Wojewódzki bank danych udostępnia informacje o kandydatach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, znajdujące się w jego bazie danych, wszystkim ośrodkom z terenu województwa.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.